



Maahanmuuttovirasto
Jouko Salonen
Hallinto- ja kehittämispalvelut

Lausunto vuoden 2016 talousarvioesitykseen

Maahanmuuttohallinnon ja Maahanmuuttoviraston keskeinen haaste on vastata lisääntyneeseen maahanmuuttoon ja pitää päätöksenteko sujuvana kaikkien prosessissa toimivien viranomaisten osalta. Erityisenä haasteena on turvata tarvittavat resurssit niin, että turvapaikkapäätöksenteon nopeus, tehokkuus ja laatu voidaan varmistaa ja samalla huolehtia siitä, ettei varsinaisen turvapaikka-asian käsittelyn jälkeisiin prosessivaiheisiin pääse syntymään pullonkauloja. Jos tällaisia pääsee syntymään, on näillä merkittävä vaikutus vuoden 2016 vastaanoton kustannuksiin.

Mikäli hakijamäärän voimakas kasvu jatkuu tai pysyy nykyisellä tasolla, Maahanmuuttoviraston turvapaikkapäätöksentekoon tarvitaan vuodeksi 2016 jopa tuhannen asiankäsittelijän resurssi. Samanaikaisesti etsitään keinoja, joilla asiankäsittelyn tuottavuus saadaan nousemaan nykyistä merkittävästi korkeammalle tasolle. Keinoina ovat mm. töiden uudelleen suunnittelu, digitalisointi ja eri viranomaisten välillä olevien viiveiden poistaminen.

On tärkeää huomata, että vaikka turvapaikkapäätöksentekoon kohdistetaan suurikin lisäresurssi, on vastaanottokeskuksiin ehtinyt jo syntyä vuoden 2015 lopulla ja vuoden 2016 alkukuukausina useiden kymmenien tuhansien turvapaikanhakijoiden jono. Maahanmuuttovirastossa laaditussa ennusteessa arvioidaan, että tuossa jonossa voi vuoden alussa olla ensimmäistä päätöstä odottavia yli 30.000 hakijaa. Näiden lisäksi jonossa on ensimmäisen päätöksen saaneita, poistumista odottavia ja valitusprosessissa olevia. Päätöksen jo saaneiden määrä kohonnee sekin vuoden 2016 lopulla yli 10.000 tasolle.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottomenoihin momenteille 26.40.21 (Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto) ja 26.40.63 (Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet) on viime vuosina kohdennettu noin 50 milj. euroa/v. Vuoden 2015 lopulla lisääntyneestä hakijamäärästä johtuen myös tämä määrärahatarve kasvaa. Vastaanottomenoissa menopaineet kohdentuvat erityisesti vuoteen 2016.

Yhden turvapaikanhakijan odotus vastaanottokeskuksessa maksaa noin 15 000 eur/vuosi. Jos vuonna 2016 odottaa vastaanottokeskuksissa päätöstä 30.000 turvapaikanhakijaa, joiden odottelu vastaanoton piirissä pitkittyy vuoden pituiseksi, merkitsee tämä noin 450 milj. euron vuosittaista menoa vastaanoton kustannuksiin.